

Ο θρίαμβος του παλιού και ο ερχομός του νέου

Μυθιστόρημα για τις γυναίκες που ασφυκτιούν στα χρόνια της μελ επόκ

Του **Γιώργου Σ. Κουλουβάρη**
gkoul@nastemporiki.gr

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΖΟΥΡΓΟΣ,
«Παλιές και νέες χώρες»,
εκδόσεις Πατάκη

Ο πολυβραβευμένος Ισιδωρος Ζουργός γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη, το 1964. Το 2023, τιμήθηκε με το βραβείο ιστορικού μυθιστορήματος του Ιδρύματος «Κώστας και Άρτεμις Κυριαζή».

ΣΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ Θεσσαλονίκη του 1885, ένα άνοστο αστείο, λίγα βλέμματα και κάποια παλιά μυστικά στέκονται αρκετά για να ξεκινήσει μια ερωτική σχέση ανάμεσα σε έναν αφελή και ονειροπόλο άνδρα και μια δυναμική γυναίκα. «Μπορεί να είχαμε διαδώσει στη γειτονιά πως ήσουν αδελφός μου, δεν ήταν όμως εύκολο να ξεφύγεις από τα διεισδυτικά βλέμματα, που μας αναζητούσαν μέσα από ανοιγμένα παράθυρα με απλωμένα σεντόνια, πίσω από μισάνοιχτες πόρτες, ανάμεσα σε καλημερίσματα στο παντοπωλείο και στο προαύλιο της εκκλησίας.

Πήρες τότε την πρωτοβουλία να πηγαίνεις εσύ κάθε μέρα στη μαρμαρίνη κρήνη και να γεμίζεις νερό. [...]

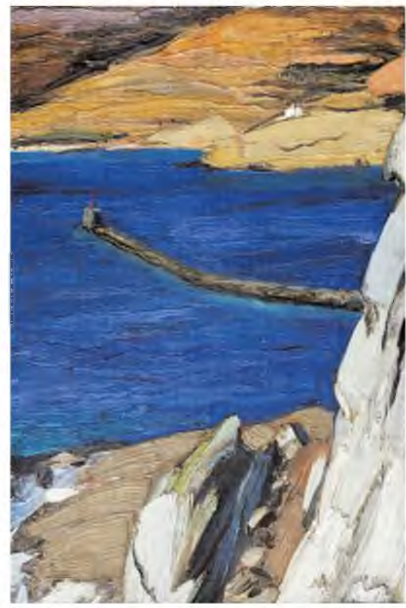
Τις πρώτες δύο μέρες σε λοζοκοίταζαν, ύστερα όμως ο χαμένος αδελφός της Λεύκας έγινε στη γειτονιά το πιο αγαπητό πρόσωπο. [...] Εσύ, λοιπόν, ο αδελφός της Λεύκας, είχες αρχίσει μάλιστα να ακούς διάφορες συμβουλές και προτροπές. «Μιχαλάκη μου, τον προορισμό της γυναίκας τον ξέρεις, η Λεύκα άργησε. Προσπάθησε κι εσύ, αδελφικό σου χρέος είναι, για θα μείνει γεροντοκόρη».

Στην Αθήνα βασιλεύει ο Γεώργιος Α΄, στην Ερμούπολη το εμπόριο και στη Θεσσαλονίκη η ομίχλη.

Η Λεύκα και ο Μιχαήλ θα ταξιδέψουν στην παλιά Ελλάδα και θα επιστρέψουν στη συνέχεια στους τόπους αυτούς, που χρόνια αργότερα, μέσα από το ζεστό αίμα των πολέμων, θα ονομαστούν Νέες Χώρες.

Το «Παλιές και νέες χώρες» είναι ένα μυθιστόρημα για τις γυναίκες που ασφυκτιούν από το κοινωνικό περιλαίμιο, για τους αμήχανους άνδρες και τις άφωνες υπηρέτριες στα χρόνια της μελ επόκ, της εποχής που ονομάστηκε χαρισάμενη από τους έχοντες πλούτο και δύναμη.

Είναι, επίσης, ένα μυθιστόρημα για τους παράκτιους φάρους που φωτίζουν τα σκοτάδια από τον

«Φάρος»,
π.1925-1927, λάδι σε μουσαμά, 52 x 42 εκ.
[Νίκος Λύτρας (1883 - 1927), Συλλογή Ιδρύματος Ε. Κουτλιδή, Εθνική Πινακοθήκη].

«**Η βλάστηση είναι αχαμνή, ξυρισμένη από τους ανέμους. [...] Έχει κι άλλα φυτά, που δεν τα ξέρω, κάποια πορτοκαλί που ντύνουν τα βράχια σαν λεικίνες και κάποια μοβ λουλούδια, που δίπλα στο μαύρο του φαιστειακού βράχου δίνουν έναν μυστικό χαρακτήρα αγωνίας και πένθους. Η Ψαθούρα είναι η δική μου "Μυστηριώδης Νήσος"**».

Φάρο Ψαθούρας στις 12 Απριλίου 1888, ο Μιχαήλ γράφει στη Λεύκα:

«Ο φάρος είναι κτισμένος στα βόρεια του νησιού, εκεί που λυσοσμανάνε οι βοριάδες -είναι και οι πιο συχνόι άνεμοι που πιάνουν εδώ. [...] Το νησί είναι σπαρμένο

με βήσαλα, κομμάτια κεραμίδι, τα όστρακα των αρχαίων. Έχουν περάσει πολλοί άνθρωποι, αιώνες πριν από εμάς, και ακόμη περισσότεροι θα ακολουθήσουν. Όλοι τους έχουν σπείρει μυστικά, τα οποία, παρόλο που κείτονται αιώνες κάτω απ' το ανελήπτο φως, έχουν μείνει ανεπίτρωτα. [...] Είμαι στο τέλος του κόσμου, Λεύκα, γιατί πολύ συχνά διακρίνω απέναντί μου τον Άθω. Εκεί, στα μοναστήρια, λένε πως τελειώνει ο κόσμος κι αρχίζει ο ουρανός. Κάποια πρωινά που τον χαζεύω να φοράει τη νεφοκορόνα του, ή κάποιες νύχτες με κεραυνούς καθώς τους βλέπω να πέφτουν απανωτά στην κορυφή του, καταλαβαίνω πως έχουν δίκιο. Είμαι ο συνοριοφύλακας μεταξύ ουρανού και γης. Απ' τα δικά μου χέρια περνάνε τα διαβατήρια για τον κάτω κόσμο κι όλες οι σκιές των πεθαμένων».

Το «Παλιές και νέες χώρες» είναι ένα μυθιστόρημα για την ηερούργια του νερού και της θάλασσας, για τον Ιούλιο Βερν και τα βιβλία του -που εικονοποιούν τις αποκοτιές της φαντασίας, για το ερωτικό ανθρώπινο βλέμμα αλλά και την εξουσιαστική ματιά, για όσα, τέλος, παλιά θριαμβεύουν και για όσα νέα δεν έχουν ακόμη αρθρώσει το όνομά τους. [SID:21297720]